

ST·OLAV

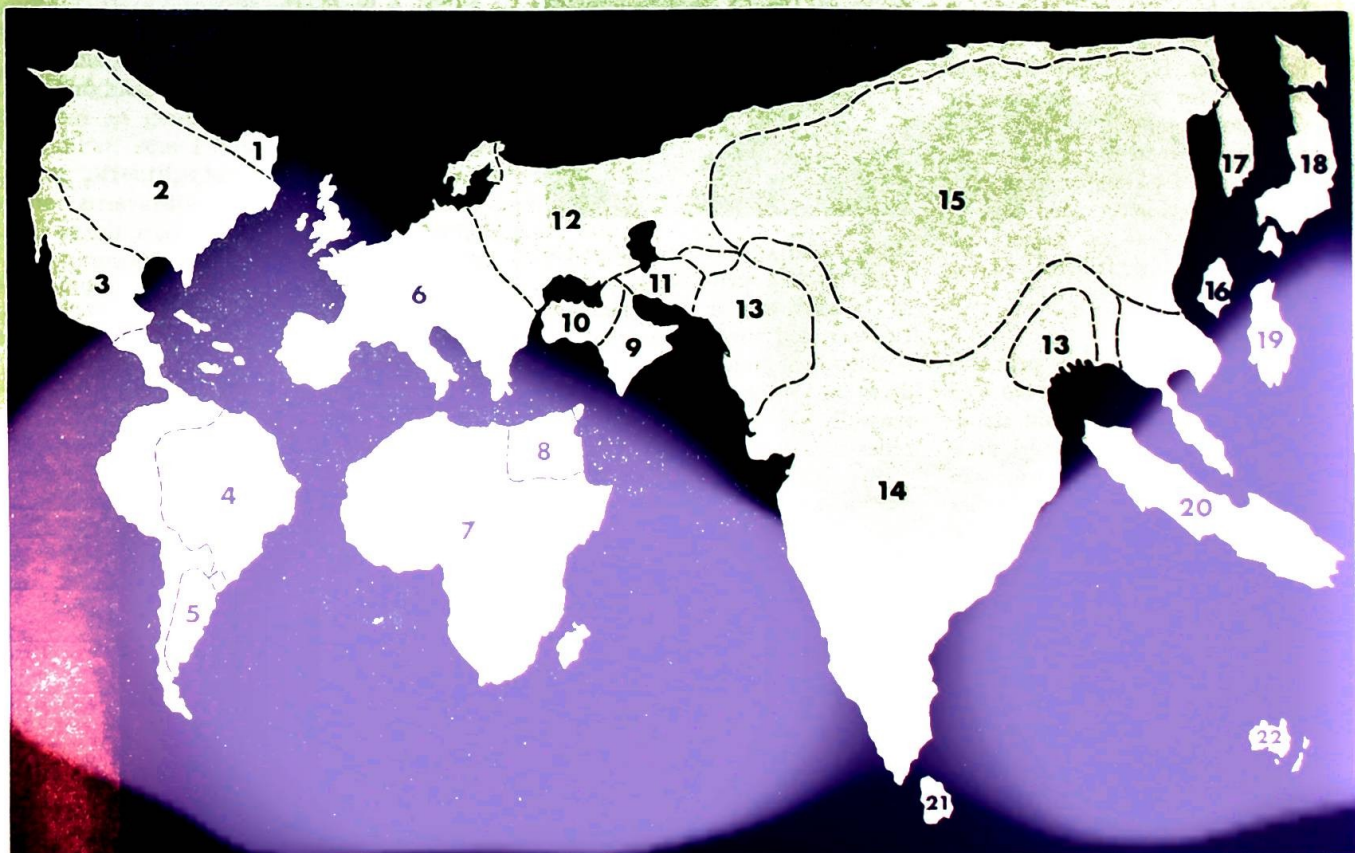
K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 4

81. ÅRGANG

22. FEBRUAR

1 9 6 9

KIRKE OG MISJON - MOT ÅR 2000

(Side 54)

REDAKSJONELT:

USTVEDTS PROGRAM

Først notater fra to uttalelser av pave Paul VI, gjengitt etter KNAs telegramstoff:

● I et budskap til kardinal König i anledning erkebispedømmet Wiens 500 års jubileum har paven advart mot dagens «forvirring» i Kirken. Det hevdes meninger som avviker på en ikke ubetydelig måte fra den overleverte lære og som truer Kirkens bestemmelser og struktur, sier paven. Den indre fornyelse som Konsilet innledet må ikke føre til forvirring og oppløsning. De forskjellige initiativer må under læreembedets ledelse tjene troens sak og en dypere forståelse av den.

Paven kom i en tale den 5. februar i Peterskirken også inn på Kirkens holdning til menneskets frihet og minnet om at den katolske kirke til alle tider har forsvart denne frihet som menneskenes høyeste rett. Den rette bruk av friheten er imidlertid vanskelig, sa paven. Han oppfordret de troende til å kvitte seg for godt med visse falske oppfatninger av friheten. Den må bl. a. ikke forveksles med likegyldighet og åndelig sløvhet. Friheten er bl. a. gitt til menneskene for at de med utbytte skal kunne oppfylle sin plikt. Det er i dag en mote-mening å hevde at friheten best kommer til uttrykk i en protestholdning. Men dette er bare en måte — en meget rask måte — å tape friheten på, sa Paul VI.

● Den katolske kirkes primas i Holland, kardinal Alfrink har i en uttalelse igjen bekreftet sitt standpunkt om at enhver hollandsk prest som gifter seg ikke lenger kan lese messe, høre skriftemål eller preke. Kardinalen lovet imidlertid samtidig at hele spørsmålet om prestenes sølibat vil bli tatt opp på de europeiske biskopers konferanse i Sveits 7. til 11. juli. De hollandske biskoper vil også forsøke å få saken opp under synoden i Roma i oktober. (Catholic Herald.)

● I flommen av andre nyhetsmeldinger de siste to ukene kan vi nevne at kardinal Frings den 23. i denne måned trer tilbake som erkebispedømmets Kölns leder. — Legfolket i bispedømmet Quilon i India har gjennomført en sitdown-

streik foran sin biskops bolig. De krevet at biskopen skal ta stilling til et krav om at bispedømmets finanser skal forvaltes av legfolk. — Den første inter-afrikanske kongress av katolske radio- og fjernsynsfolk går inn for økumeniske fellessendinger.

HALDEN

Det er valgt følgende menighetsråd i Halden: Øystein Brodersen, formann, Ellen Bentzen, Stanislaw Szlagor, søster M. Gudula, Trudi Appelmann.

På side 55 i dette nummer bringer vi et dikt av Camilla Carlson om Johannes XXIII — ikke tidligere offentliggjort av forfatterinnen.

Red.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke,		7.00	
Akersveien 5. Biskopen og prestegården		9.00	11.00
20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44		9.45 og	19.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne,		8.35	11.00
Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		18.00	—
St. Dominikus kirke, Dominikanerne,		8.45	10.00
Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		11.30	—
		18.30	—
Vår Frue Villas kapell, Montebello,		8.30	—
Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21			
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 153244		11.00	9.30
Lunden kloster,			10.00
Øvre Lunden, tlf. 21 25 87			
ARENDAL: St. Franciskus kirke,		8.00	11.00
Tyholmen, tlf. 22 209			
BERGEN: St. Paul kirke,		9.00	11.00
Christiesgt. 16, tlf. 15 410		19.00	—
Vår Frue kirke,		9.30	—
Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707		19.00	—
DRAMMEN: St. Laurentius kirke,		8.30	1.30
Cappelensgt. 1, tlf. 11 438			
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke,		9.00	11.00
Kongens gt. 9, tlf. 11 438			
HALDEN: St. Peters kirke,		8.00	10.45
Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168			
HAMAR: St. Torfinns kirke,		8.30	11.00
Torvg. 113, tlf. 23 751			
HAUGESUND: St. Josefs kirke,		8.30	11.00
Haralds gt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: St. Theresias kirke,		8.00	10.30
Vesterngt. 5, tlf. 21 266			
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke,		8.00	10.30
Kirkegt. 3, tlf. 24 225			
LILLEHAMMER: Mariakapellet,		—	10.00
Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550			
LILLESTRØM: St. Magnus kirke,		8.30	11.15
Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85			
MOSS: St. Mikael's kapell,		—	11.00
Ryggeveien 24, tlf. 51 038			
PORSGRUNN: Vår Frue kirke,		8.30	11.00
Sverres gt. 26, tlf. 50 793			
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765		17.30	—
STABEKK: Maria kirke,		8.30	10.45
Nyveien 17, tlf. 53 77 35		19.00	—
STAVANGER: St. Svithun kirke,		8.00	10.30
Dronningens gt. 8, tlf. 25 534			
TØNSBERG: St. Olavs kirke,		8.00	10.45
Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949			
TRONDHEIM: St. Olavs kirke,		8.45	11.00
Prinsensgt. 2a2		19.00	—
Biskopen og prestegården tlf. 21 214			
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke,		8.00	11.00
Flintegt. 5, tlf. 72 779			
LEVANGER: St. Torfinns kirke og		8.30	11.00
St. Eysteins sykehus, Jernbanegt. 29			
MOLDE: St. Sunniva kirke,		8.30	11.00
Parkveien 23, tlf. 51 467			
ÅLESUND: Vår Frue kirke,		8.30	11.00
Nørvesund, tlf. 37 558			
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94		8.15	10.30
Biskopen og prestegården, tlf. 3604			
St. Elisabeth hospital,		6.20	—
Mellomveien 50, tlf. 81 050			
BODØ: St. Eysteins kirke,		8.15	10.30
Hernesveien 22, tlf. 21 783			
HAMMERFEST: St. Mikael kirke,		19.00	10.30
Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII		8.00	10.30
(St. Elisabeth nstitutt, tlf. 1392)			
HARSTAD: St. Sunniva kirke,		8.00	10.30
Skolegt. 4, tlf. 61 501			

SLETT IKKE SÅ TAUS

Kringkastingen i Norge er under konstant kritikk. Det skal så være, hva noen av kritikerne synes å ha tungt for å begripe eller akseptere. Hvis et så mektig og slagkraftig påvirkningsmiddel først — som hos oss — er et lovbestemt monopol, er den stadige, vaksomme kritikk nødvendigvis innebygd i selve ordningen, som et nødvendig og verdifullt ledd. Betegnende, og demokratisk betryggende, er det at ilden mot bastionen på Marienlyst kommer fra begge sider. På den ene fløyen utropes NRK noen ganger som den store folkeforderver, gjennomsyret av nedbrytende radikalisme. På den motsatte fløy oppfattes institusjonen ofte tvert om som en overforsiktig og integrert forsvarer av alle etablerte verdier, praktisk talt uten motforestillinger. Begge parter kan bruke kraftig sprog når de vil, og det blir gjerne kringkastingssjefen som får de innbyrdes motstridende påstander over sitt arme hode. At noen frivillig kan søke en slik stilling, og endog velge den fremfor en overlages beundrede status og temmelig ubestridte autoritet, er kanskje gåtefullt. Ett av de stadige kravene til NRK's ansvarlige leder er i hvert fall åpenbart urimelig: At han skal rykke ut og forsvare detaljer i programmassen, hver gang en på det ene eller det andre hold føler seg trådt på tærne. Da får han heller bære bebreidelsen for å være «den tause mann» som ingen kan røke ut.

Så taus er *Hans Jacob Ustvedt* nå ellers ikke. Under Kringkastingrådetets møte i Oslo nylig, holdt han tvert om en grundig programtale om NRK's ledelse og virksomhet, som i høy grad er verd et nøyere studium. Den er offentliggjort, blant annet i «Programbladet», og sier prisverdig klart fra, om hvordan han oppfatter NRK og sin rolle der. Katolikker, som gjennom Det II. Vatikanconsils dekret om massemediene har fått en varm oppfordring til å tenke prinsipielt gjennom opinionsdannelsens ansvar i den moderne verden, bør ikke minst bøye seg interessert over disse betraktningene. De gjenspeiler nemlig, ikke rettere enn vi kan se, en klok og velfundert vurdering av hva det dreier seg om, dersom NRK lojalt skal gjenspeile det samfunnet vi faktisk lever i, og viktigere enda: Fremme dets utvikling etter de linjer av demokrati og humanitet som det samfunnet bygger på. Vi har alle, og skal alle ha noe å si på NRK. Men det er sannelig ikke institusjonen som avslår den gjennomtenkte dialog om hva for verdier og vurderinger som må tillegges vekt. Her kan enhver, både innenfor programmene og i forhold til institusjonen, få skjerpet eller korrigert sitt eget syn, overfor målsetninger som kringkastingssjefen både formulerer klart og begrunner utførlig. Han siterer selv *Thomas Masaryks* kjente ord: «Demokrati er diskusjon». Ikke alle liker diskusjon, som blant annet består i å bli motsagt. Stillheten er bedre for nervene. Ikke bare i massemedia-sektoren, men for eksempel også i Kirken. Begge steder ligger noen grunnleggende verdier fast. Det øvrige må vi godta at der er brytninger om, og lære og utvikles av det.

Et annet punkt har kanskje en særlig interesse for oss katolikker, i det veldreide prinsipp-program. Mer interessant endog, enn de virkelighetsnære og tolerante betraktningene om de religiøse sendingers status. Det er

dette: I denne definisjon av et massemedium (egentlig to: radio og TV!) *avspeiles en livsform*. Hvilken livsform? Vår egen — en nordisk type menneskelighet, som et overveiende antall mennesker i de nordiske land identifiserer seg med, også når de har adskillig å si på programmene.

Som et lite religiøst mindretall tilhørende en verdenskirke, og med en stadig sterkere bevissthet om at denne verdenskirke i slektledd har hatt for sterk slagside til andre, begrensede livsformer, skal vi tenke oss om. Det er ikke bare i vår, men i både Kirkens og vårt samfunns interesse, at vårt nordiske bidrag til kirkens universalitet virkelig blir vårt eget — et sant uttrykk for vår egenart i verden og katolisiteten. Bare slik bidrar vi til helheten. Katolsk er vår kirke, ikke ved å være ensartet, men nettopp gjennom mangfoldet. Vårt eget veier ikke tyngst. Men det hører med. Låne-former og fremmede uttrykk, som vi norske katolikker ofte ukritisk har importert med tilsvarende «fremmedgjorthet» overfor vår egenart som resultat, er heldigvis på vei ut. Vi må bli litt mer virkelighetstro overfor våre faktiske sosiale, menneskelige og kulturelle kår i Norge. Det burde ikke være vanskelig: De er, tross all vår kritikk, blant de beste i en plaget verden.

HRM.

Hans Jacob Ustvedt — med et «veldreide prinsipp-program».

TROEN I PRAKSIS

Kirken den er et gammelt hus, som dikteren sa. Og det er greit det, diktere lever av slike kvad. Men man må i farten huske på at poesi ikke er teologi. Hvis Kirken er et gammelt hus, så er den likevel ikke noe historisk museum. Den er den levende Guds folk som til alle tider og fra alle verdens kanter går sin glade pilgrimsgang mot paradiset. Men den eksisterer i historien. Det er nettopp derfor at Kirken stadig fornyer seg selv ved å tilpasse sine historiske strukturer og uttrykksformer til samtidens alltid vekslende sosiale og kulturelle mønstre — mens den trofast bevarer sin Gud-givne identitet. Dette viser seg ikke minst på teologiens og fromhetslivets vitale områder.

Det er klart at det er en indre, meget sterk sammenheng mellom teologi og kristent fromhetsliv. Det er så at den skolastiske teologi, som praktisk talt har vært enerådende i Kirken i mange århundrer helt til de siste årtier, var av en utpreget begrepsmessig type. Den beveget seg i en opphøyet og kjølig verden av abstrakter, universelle prinsipper og absolutte sannheter. Den dannet en helt stringent, lukket, logisk uangrikelig og

AV PATER
D. J. BOERS

fullkommen verden hvor alt klaffet og alt hadde sin faste plass. Den var derfor en statisk verden i hvis ordbok uttrykk som forandring og utvikling neppe hører hjemme.

Men, ved siden av denne statiske og teoretiske fullkomne verden, som de kristne i tidenes løp hadde lært å se opp til som idealet, var der, og fremdeles er der, hverdagslivets grå og praktiske verden hvor mennesker allesteds og til alle tider sliter med sitt. I denne verden klaffer nesten ingenting og har nesten ingenting sin faste plass. Den er en høyst dynamisk verden hvori alt er i bevegelse og alt forandrer seg fra øyeblikk til øyeblikk og fra situasjon til situasjon.

Det er da ikke rart at de kristne føler seg mer eller mindre som borgere av to verdener. De føler seg stillet foran den kjempeoppgave i denne foranderlige og praktiske verden av ufullkommenhet og skrupelighet å leve mere og mere i overensstemmelse med den teologisk-skolastiske idealverdens himmelhøye og absolutte krav. Hvordan skal de kunne kombinere disse to tilsynelatende helt forskjellige verdener?

Om en skal klare dette synes det rimelig at det burde være en bro eller en formidrende instans. Og så ser vi hvordan der i tidenes løp, og da helt spesielt siden «mot-reformasjonens» tidsalder hvor psykologi mere og mere fortrengte teologi, ble skapt allehånde systemer av spiritualitet med hver sin ofte meget detaljerte åndelige leveregler og dags-

ordener hvori plass og tid ble nøye angitt for åndelige øvelser av både asketisk og devosjonell natur.

Nå er det så at en bro er nyttig så lenge og så fremt den forbinder elvens to bredder. Men ved definisjon er en bro en formidrende instans, et bindeledd. Fra det øyeblikk den ikke mere skulle være det, ville den kanskje være et vakkert historisk monument, men ikke ha eksistensberettigelse som bro. Noe slikt kan hende i åndens historie også, spesielt på fromhetslivets eller bønnelivets område. De åndelige systemer og regler med sine mangfoldige åndelige øvelser, som opprindelig var ment til å være et bindeledd mellom den skolastisk-teologiske idealverden og dagliglivets praktiske verden, har ofte fra å være et bindeledd blitt et mål, en åndelig verdi i seg selv, verdig til å bli kultivert for sin egen skyld.

De som ikke er helt fremmede i det åndelige Jerusalem vet hvor ofte det hender at den korrekte og trofaste overholdelse av en dagsorden med sitt nøye fastlagte kvantum av åndelige øvelser blir identifisert med et bønnens liv.

Nå, sammen med reaksjonen som har funnet sted på flere av teologiens områder, og av de samme grunner, har en reaksjon satt inn på bønnelivets område også. Et stadig voksende antall kristne står mere og mere fremmed overfor disse tradisjonelle regler og øvelser og tar avstand fra dem. Det er selvfølgelig lett nok å avfeie dette som et pubertetsfenomen, som mangel på åndelig erfaring eller som mangel på respekt for fedrenes arv. Men selv om disse og lignende forklaringer ikke behøver å være verdiløse i alle tilfeller, kunne det allikevel hende at de er altfor generaliserende til å være helt riktige. Det ville ihvertfall ikke skade noen om man lot den mulighet åpen at en slik negativ holdning til flere av de tradisjonelle fromhetsøvelser kunne være ett av de «tidens tegn» hvorigjennom Gud taler til sitt folk og belærer oss. For selv om bønner alltid vil være nødvendig og selv om der til alle tider vil være bruk for visse andaktsøvelser, så står det allikevel ingen steder skrevet at det skal alltid være de samme andaktsøvelser og former for bønn.

Men det står skrevet at når det gjelder bønn, er vi mennesker i avmakt og bare den Helligånd kan hjelpe oss. Den første regel for bønn og bønnens liv er derfor å følge den Helligånds ledelse. Men der hvor Anden er, der er der frihet. Denne frihet er ikke det samme som anarki og den går meget godt sammen med en viss åndelig disiplin. Men det som gjelder primært i bønn og i fromhetsliv er å følge den Helligånds ledelse, om Han nå leder et menneske på de gamle eller på nye veier. Hovedsaken er at disse veier i ethvert individuelt tilfelle er den Helligånds vei. Han som gir til enhver som det behager Ham. At denne regel skal følges er en rett som både de eldre som de yngre må og kan kreve som sin egen. Ingen har lov å kvele Anden i et menneske, om det nå skulle gjøres i tradisjonelle eller moderne veiers navn. Mye menneskelig mas og uro med hensyn til andres indre liv, med alt hva dette avler

«GI FASTEN MENING»

BIAFRA —

Den Nordiske Bispekonferanse samlet i København i januar bestemte seg for en nordisk fasteaksjon 1969 for Biafra.

Biafra har samlet Europas kristne kirker i en felles gigantisk hjelpeaksjon. Caritas Internationalis, Kirkenes Verdensråd, de nordiske kirker (Nordchurchaid), das Diakonische

Hilfswerk har forenet sine krefter og gitt verden et strålende eksempel på sann kristen og medmenneskelig solidaritet.

Ved Kirkens Nødhjelp har norske

LESERNE SKRIVER

Kjære klovn.

Vær snill og hiv tåkete klisjéer tatt for små evigheter siden — for at det kan bli lettere å oppdage søstrene.

Ellers takk for redaksjonell kommentar.

Soster Mirjam.

av mistenksomhet og bitterhet, kunne unngås, om man bare aldri ville glemme at folks åndelig liv og skjebne ligger langt tryggere i Helligåndens hender enn i våre endog klokeste menneskelige foranstaltninger.

kristne i fjor ydet — og yder fremdeles — et vesentlig beundringsverdig bidrag. Det er rett og rimelig at også Norges katolikker samlet gjør en kraftinnsats i denne kristne fellesaksjon. Vi må ikke bli immune fordi om katastrofetilstanden i Biafra vedvarer, ja forverres.

Mat, medisiner og flytransport, det koster mange, mange millioner. Men sammen makter Europas mange millioner kristne oppgaven.

La oss møte utfordringen med en alvorlig faste. Det er mening i å faste, i å gi avkall, i å skru levestandarden adskillig hakk ned, når vi derved kan redde liv, lindre sult og helbrede syke. Da handler vi i hans Ånd som ofret alt for vår redning.

Harald Taxt.
Caritas Norge.

FØRSTE SØNDAG I FASTEN

«Så gir vi heller ingen anledning til kritikk, for ikke å bringe vår tjeneste i vanry, men viser oss i all vår ferd som Guds tjenere: i alt det vi har å utholde, i våre trengsler, vår nød og vår angst, når vi piskes, når vi fengsles, når folk lager oppløp, i sult og i slit, i nattevåk ... gjennom Guds kraft i oss.»

(Fra søndagens lesning,
den 23. februar.)

Kjære Troende.

Vi har gått inn i Fastetiden. Viktig er det å se på dette tidsrom på 40 dager, som går forut for feiringen av Kristi oppstandelse, som en forberedelse til ihukommelse av dåpen, dvs. vår egen død og oppstandelse med ham. Fasten er derfor en omvendelsens tid. Den besegles i botens sakrament og i Fastetidens liturgi, som når sitt høydepunkt i den Stille Uke. Ved Påskevigiliens midnattsmesse feirer vi høytidelig Kristi oppstandelse. Men før dette har vi i fellesskap gjentatt vår dåpspakt hvis dype mening de 40 forutgående dager har klarlagt.

Kirken vil, nå som før, at dette tidsrom skal ha en særlig botens karakter. Dette etterlever vi, dersom vi på alvor i denne tiden går inn for å ta livets tilskikkelser med religiøs akseptasjon: «Vil noen komme etter meg, da må han fornekte seg selv, daglig ta sitt kors opp og følge meg» (Luk. 9, 23). Dernest gjør vi det ved i denne tiden særlig intenst å etterkomme nestekjærlighetens bud, ikke minst overfor våre egne nærmeste. «Hva dere har gjort mot én av disse mine minste brødre, det har dere gjort mot meg» (Mat. 25, 40). Hva bedre enn å øve ved dette sykebesøk, visitter hos ensomme gamle, eller, om ikke annet: gjennom mere selvbeherskelse i omtale og bedømmelse av nesten.

Dessuten ønsker Kirken at de troende over hele verden skal gjøre bot i fellesskap som tegn på viljen til forsakelse og selvbeherskelse i forening med ham som forberedte seg på sin frelsesgjerning ved en 40 dagers faste i ørkenen. Askeonsdag, Fastens første dag, og Langfredag gjelder som faste- og abstinensdager: dvs. at alle troende da skal spise mindre og avholde seg fra kjøttmat. Fastebudet gjelder alle som har fylt 21 år, inntil det 60. leveår. Det tillates på disse to dager bare et fullstendig måltid om dagen og et mindre om morgenen og kvelden. Ordene *fullstendig* og *mindre* må tolkes ut fra de normale spisevaner. Abstinensbudet gjelder alle som har fylt 14 år. Bortsett fra de to ovennevnte dager er det overlatt de troende selv å finne sin egen form for botspraksis. Noen vil ønske å gjøre noe ekstra for å redusere uønsket konsum av tobakk, drikkevarer, søtsaker; andre vil føle seg inspirert til å gi avkall på overflødig avislesning, høre litt mindre radio, redusere TV-seingen for å bruke den innsparte tid til god religiøs lesning, rosenkransbønn,

korsveiadakt eller til stille bønn og meditasjon. Til de unge har Kirken et særlig ord: litt mindre dans, kino og forlystelser til fordel for større innlevelse i Fastens innhold.

Som et praktisk uttrykk for vilje til forsakelse vil alle som er istand til det legge en almisse, avpasset deres økonomiske muligheter, i de bøsser som settes opp i våre kirker og kapeller merket «Fastealmsisser». Beløpene som slik kommer inn vil bli brukt til beste for våre kirkelige institusjoner. Dessuten blir der anledning til å yte en ekstra skjerv gjennom støtte til den felles-nordiske fasteaksjon som i år tilfaller den nødlidende befolkning i Biafra. Alle vil få tilsendt opprop om dette i posten.

Jeg ber Gud velsigne dere alle.

Gitt i Oslo
Februar 1969.

† John W. Gran
Biskop.

Leserne skriver.

VÅRTEGN?

Herr redaktør.

Jeg vil bare sende en liten rose i denne kolde vinter.

St. Olav (nr. 3) kom i dag, og som vanlig hev jeg meg over bladet. Fremdeles som vanlig lette jeg etter ting som kunne appellere til min høyt utviklede galgenhumor. Jeg fant intet av det slag, men derimot den redaksjonelle kommentar med den eminente overskrift: **MAN-NEN I PRESTEGÅRDEN.**

Det er ikke ofte jeg griper til pennen for å rose. Som regel benytter vi munnen for å kritisere noe.

Dette brev som jo bryter denne vanen, er blitt til i takknemlighet over den suverene og tankevekkende redaksjonelle kommentar. Jeg takker for denne korreks, og håper vi alle som regner oss som legfolk vil ta den ad notam. Igjen: en inderlig takk til redaktøren.

Med vennlig hilsen

Anne-Lise Resser.

NY FORSTÅELSE, I EN VERDEN I FORANDRING

For å forstå retningslinjene for kirkes misjonsvirksomhet i dag, og bli klar over hva som foregår, er det nødvendig å fastslå hva som er den kristne misjons grunnleggende og bestemmende prinsipp. Det er at *forståelsen av misjonen er direkte avhengig av forståelsen av kirken*. Hva vil det si? Det vil si at vårt misjonsarbeide såvel i teori som i praksis blir bestemt av vår forståelse av kirken. Og det er fordi vårt kirkesyn har gjennomgått en dyptgripende forandring på Det 2. Vatikankonsil, at vårt syn på misjonen også vil måtte gjennomgå forandringer.

Vi kan ikke med utbytte drive misjonsvitenskap hvis vi ikke har det historiske overblikk bakover som setter oss i stand til å forstå den nåværende situasjon, og dermed også tilpasse oss fremtidens krav. Som Chesterton så treffende har sagt: «Før du river ned et gjerde er det din plikt først å bli klar over hvorfor det ble satt opp».

Hvordan så misjonens sakkyndige, og alle andre, på kirken før Vaticanum II? Inntil for nylig var vår forståelse av kirken sterkt preget av juridiske og institusjonelle synsmåter. Det vil slett ikke si at det ikke fantes en åndelig forståelse av kirken, men vekten ble lagt på det synlige og tidsbestemte, på alt det som har med kirkens ytre og «sosiologiske» side å gjøre. I høy grad bestemte dette våre tanker og forestillinger. Kirken ble i første rekke betraktet som et synlig samfunn, styrt av paven i Rom, og bestemt til å utbres over hele verden. Dette tidsbestemte og institusjonelle syn ble enda sterkere fremhevet gjennom motsetningen til rivaliserende bevegelse som den protestantiske reformasjon, den franske revolusjon, antikerikalisme, kommunisme etc.

Hvordan øvet dette sin innflytelse på vår forståelse av misjonen? Misjonen ble sett på som en forløper for den institusjonelle kirke som skulle erobre verden. Det var noe «militært» over hele vår innstilling: vi talte om fremstøt, erobring, misjonsfront. Biskopen ble, og blir fremdeles, omtalt som «misjonens overhode». Hvis misjonens leder ikke er biskop, blir han titulert «prefekt», er han biskop så benevnes han «vikar», ikke vikar for en person, men for en organisasjon, nemlig Den hellige stol, representert

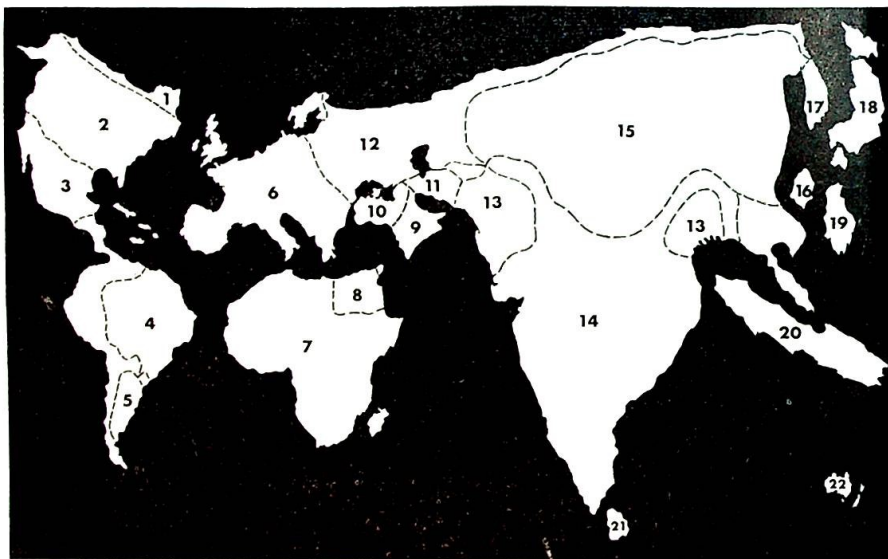
ved Kongregasjonen for utbredelsen av Evangeliet blant folkene. En nærmere undersøkelse ville bringe for dagen store likheter mellom en biskop, forstått på denne måte, og prefektene på Napoleons tid. Begge representerte en sentralisert myndighet. Dette er meget langt fra å forstå biskopen som en *hyrde*. Mange historiske detaljer kunne gi en tydelig illustrasjon av hvordan vår forståelse av misjonen var preget av vårt juridiske og institusjonelle syn på kirken.

Hvilke nye elementer har Det 2. Vatikankonsil bragt i forgrunnen av synet på kirken? I tillegg til kirkens

denne plan forstås? Ut fra sitt ønske om å frelse menneskene stiftet Gud kirken «som et sakrament», som betyr at den på en og samme tid både er «et tegn på og et redskap for den nære forening med Gud og hele menneskehetens inhyrdes enhet ... for sine troende og for hele verden forøvrig.» (Konstitusjonen om Kirken.)

De viktigste sider av Guds plan kan sies å være følgende:

1. *Foreningen med Kristus* av alle mennesker, og også av alle menneskelige verdier. I den grad andre religioner er forberedelser for Evangeliet, så er deres tilhengere rettet mot

En verden i forandring: Dette kartet, som er laget av FN-eksperter, gir et bilde av vår klode i år 2000. Verdens befolkning er steget fra 2 500 000 000 i 1950 til over 6 000 000 000. Asia, Afrika og Latin-Amerika er ikke mer fjerne misjonsmarker, men menneskenes virkelige hjemsted. USA øker på disse femti år folketallet fra 152 til 320 millioner (2), Brasil fra 52 til 225 (4), Europa — Tyrkia og Sovjet ikke medregnet — fra 392 til 527 (6), Afrika fra 202 til 690 (7), India fra 359 til 981 (14), China fra 563 til 1045 (15) osv. De prikkete linjer antyder ikke grenser mellom nasjonene, men angir denne befolkningsøkning. — Det er i denne verden Kirkens misjonsarbeide nå skal foregå.

juridiske og institusjonelle side, som selvsagt ikke kan avskaffes, blir vekten nå lagt på dens åndelige og overnaturlige karakter: vel er kirken et samfunn, men den er også et *mysterium*. Som et mysterium lar kirken seg vanskelig definere, og kan derfor bare omtales ved hjelp av billedlige begreper. Her er de mest talende de som Bibelen selv bruker, og som derfor også konsilet særlig benyttet. Konsilet talte om *Guds plan*. Dette uttrykk blir ofte brukt, særlig i den dogmatiske konstitusjon om Kirken, og i den pastorale konstitusjon om Kirken i verden i dag. Hvordan skal

Kristus og bestemt til å forenes med Ham.

2. *Den eskatologiske målsetting*. Guds plan er dynamisk, slik at den søker å virkeliggjøre den fylde som vil bli fullendt ved tidenes ende. Guds folk, i sin enhet med Kristus, vil bringe hele menneskeheten sammen for at hvert enkelt menneske skal leve opp til den fylde som Faderen virkeliggjorde i Kristus. Dette vil faktisk bli fullbyrdet i alle mennesker ved tidenes ende, også i dem som ikke i det ytre tilhører kirken, men som har undergitt seg Gud.

3. Også Vatikankonsilet talte om

Guds folk. Dette bibelske uttrykk har konsilet gjort levende igjen. Dermed er vekten lagt på det kristne *felleskap*, som ikke helt er det samme som det sosiale synspunkt. Det er på dette område av vår forståelse av misjonen at vi støter på det vanskelige spørsmål om de ikke-kristnes forhold til kirken. Paragraf 16 i den dogmatiske konstitusjon om Kirken behandler dette inngående. Guds folk strekker seg ut over den synlige kirkes grenser, og «folkeslagene», i den grad de søker det sanne og det gode, er på veien mot den.

Vi tenker ikke lenger bare på det enkelte menneske og dets oppptagelse i den synlige kirke, men vi har for øye hele menneskeheten på dens vandring mot Gud, med kirken i dens midte som vitne om Herrens ønske om frelse for alle folkeslag.

Denne nye erkjennelse av at kirken ut fra selve sitt vesen stadig er i «en tilstand av misjon», er sannsynligvis det mest grunnleggende prinsipp i vår tids misjonssyn. Den kristne misjons oppgaver er å gjøre kirken, frelsens sakrament, nærværende i verden, og å gjøre den forståelig for og levende i alle folk, slik at alle mennesker, kristne såvel som ikke-kristne, har sin livsholdning mer og mer rettet mot Guds folk. Misjonens mål er å gjøre frelsens sakrament virkekraftig i alle folk.

Dette får oss til å forstå de nye retningslinjer i kirken, som mer tar sikte på små livskraftige grupper, enn på store institusjoner. Det kaster også lys over meget av det som sies om en misjonsvirksomhet til fordel for de ikke-kristne og deres religioner. Det forklarer også meningen med nye ord og vendinger i kirken, som «misjonstilstand», og «de unge kirker», og betydningen av «lokalkirken», etc.

4. *En viktig kjennsgjerning*, sammen med den nye forståelse av kirken, er erkjennelsen av at vi lever i en verden i hurtig forandring, og at dette må få virkninger for misjonærens innsats. I dag er misjonærens liv på en helt grunnleggende måte bestemt av disse to faktorer: den nye kirkeforståelse, og en verden i forandring. Et annet viktig synspunkt er at kirken i dag ikke bare i teori, men virkelig i praksis, holder på å bli katolsk, d.v.s. at vi ser slutten på «kirkestiftelsens» tid, og har begynt på de Unge Kirkers æra.

(Oversatt fra

«Medical Missionary of Mary».)

TITULUS

JOHANNES XXIII

AV
CAMILLA CARLSON

Pontifex maximus —
mektigste fyrste
Guds rikes beskytter!
Dagen hilser deg, konge over konger
solvognen ruller alt frem over åsene
brevene venter og dagens audiens
tar til klokken elleve.

Pontifex maximus —
ypperstepresten! Rikdom og makt
sannhet og rettferd
alt bøyer seg i støvet
for ditt ord
er lov, som i himmelen
så og på jorden
Pontifex maximus —

En gammel herre reiser seg tungt
fra timelang bønn
et eldet ansikt løfter seg
enda en gang mot Guds rikes sol
og ber om forstand.

Prester og prelater
ministre tjenere ambassadører
kammerherrer og sekretærer
flokkes omkring ham, iler og haster
brev dokumenter nåde og rett
bevilgninger svarbrev
under vår hånd
Pontifex maximus —

En gammel herre dikterer
fatter om pennen som rekkes ham
og underskriver med navn og tittel:
Servus Servorum Dei —
Guds tjeneres tjener.

ST. OLAV

KATOLSK
TIDSSKRIFT

Arsabonnement kr. 25.—

«BREDGADE 69»

Pater A. Ziggelar S. J. har i nr. 3 av KATOLSK FORUM en kommentar til St. Olavs artikkel om katolsk presse. Han skriver bl. a.:

«Næppe har det norske katolske tidsskrift St. Olav fået en lillebror i Katolsk Forum, da ser det sig foranlediget til at give lillebror en advarsel med lige fra starten. Under den sindrige titel «Bredgade 69» mener St. Olav at måtte pege på pater H. Roos' artikel, hvori han («såvidt vi kan se med hevet pekefinger») tillader sig at citere pavens ord til katolske journalister. — Der skal nu til dags mod til at citere pavens ord blandt katolikker, og pegefingern må kun storebror løfte.

Det er betænkeligt, mener St. Olav, at pavens ord kan tolkes derhen at katolske pressefolks opgave først og fremmest er at formidle de troende autoriteters uttalelser, alle de lyse sider og det der beroliger. Katolsk presse skal derimod også kunne udøve en kritisk røst i Kirken, give plads for divergerende meninger og tage brændbare emner op. Og det siger paven kun lidt om. St. Olav siger ikke, at pater Roos helt vil underskrive den første tolkning, men advarer, i fald han vil tage det parti.

Man forstår St. Olavs bekymring på baggrund af den vanskelige situation, en katolsk redaktør nu til dags står i. St. Olav har også ret i at påpege den fare, at redaktøren har en skuffe, hvor han gemmer «farlige manuskripter». Man hører og ved af erfaring, at sligt sker i katolsk presse... dog ikke blot med artikler, der er kritiske over for Kirkens ledelse. Men begrunder pavecatitet en mistanke?

Paven begynder straks med at fastslå, at det er journalistens pligt at informere læserne om uoverensstemmelser i Kirken, og Katolsk Ugeblad fortier det heller ikke. Men paven tilføjer, at man ikke bør fremhæve netop de yderliggående tendenser og det, der skaber forvirring. Og når paven lægger så megen vægt på det og siger så lidt om det første, kan man sige sig selv, at han som Kirkens vejleder åbenbart har sine grunde til over for katolske journalister for tiden at pege på den smalle sti mere end på den brede gade. Vi skal vel ikke nøjes med at sætte os til doms over pavens ord og gøre dem acceptable, betænkelige eller forkastelige alt efter vor forhåndsindstilling. Skönt paven kritiserer tendensen til at fremhæve med bifald det forvirrende, glemmer han ikke at erkende retten og pligten til at informere derom. Ugebladets citat berettiger altså ikke til den mistanke, at man vil indsnævre journalistens opgave til noget ensidigt.»

BLIKK på TIDEN

Jugend
heute

DE KRITISKE

■ De er for lengst kalt *den kritiske generasjon*. Foreldrenes visdomsord blir veiet og funnet vel lette, de godtar ikke uten videre enhver form for autoritet, de er på en nesten irriterende måte selvstendige. Og dog kan vi jo trenge slike efterkommere i våre dager. Unge som ikke er villig til å begå alle våre feil om igjen.

På den annen side kan forstandige mennesker av en noe eldre og prøvet generasjon visst si en rekke kritiske ting nettopp om de kritiske. De er bortskjemte, de har ingen respekt eller forståelse for det som tross alt er gjort før dem — og for dem osv.

De er høyst besynderlige arvtagere. De vil ikke arve, men inntil videre spiser de av arven.

I den forvirring vi alle føler er det verd å merke seg den motstand som avlegner seg hos mange unge i forbindelse med en planlagt tenåringsutstilling på Sjølyst i Oslo. Vi har, mildt sagt, lite til overs for noen ekstreme gruppers hete tanker om voldsdemonstrasjoner mot arrangørene. Men ellers er her virkelig ordene *den kritiske generasjon* for en gang skyld helt på sin plass. Den nekter å la seg misbruke i det gamle spill.

Bare anelsen om at de er villig til å yde motstand virker så prisverdig at man føler trang til å vise tålmodighet med den visst unngåelige politisering av saken. Likeledes med dette at man jo har en mistanke om at det kan gå møte i alt.

Dagbladet (8. februar) har på lederplass en henstilling om å avlyse utstillingen som virker fornuftig. Fornuftig og riktig virker også avisens redegjørelse for hvorfor det blir protestert:

«Den prinsipielle bakgrunn for protesten mot Teenage Fair er spørsmålet om prioritering av samfunnets midler. I reklamebrosjyren som innbyr utstillerne til messen, står det med rene ord at en av hensiktene er å skape kjøpesug hos de unge. Med andre ord vil man påvirke de unge årsklasser til økt bruk av luksusvarer og dermed bringe større profitt på relativt få hender.

Mange viktige samfunnsoppgaver venter på sin løsning i vårt eget land, og de unge føler også ansvar når det gjelder å skape rettferdighet og likhet i verdenssamfunnet. Skal man greie dette, må våre stadig økende ressurser anvendes på en annen måte enn nå. Derfor vil man motarbeide forsøkene på å skape unødvendige luksusvaner og overdrevet forbruk.

De som protesterer, har også understreket at de ikke er imot reklame generelt, informativ vareopplysning vil det alltid være bruk for i samfunnet. Det man går imot er den utstuderte påvirkning — og ganske særlig den som kynisk spiller på de unges sosialangst, redselen for å føle seg «utenfor».

MANGLENDE GODVILJE?

■ Signaturen Scorpio (Alf Hartmann) har i Verdens Gang gjort seg lystig, bitende lystig over at paven skal ha velsignet den unge Jan Palachs selvmord i Tsjekkoslovakia. Ja, den paven kan få det til . . . I tilfelle noen skulle ta Scorpio alvorlig, muligheten er selvfølgelig til stede, skal her kort nevnes at han bygger på fullstendig misvisende opplysninger. Senest den 26. januar sa Prahias erkebiskop, kardinal Beran i en radiosending fra Roma over Vatikanet Radio klart fra at Kirken ikke kan godta selvmord som en menneskeverdig protesthandling. — Jeg gråter over den unge Jan Palachs skjebne, jeg beundrer også hans heroisme, men jeg kan ikke billige hans fortvilete handling. Selvmord er aldri menneskelig, sa kardinalen.

I tilfelle noen skulle innbille seg at dette er et privat standpunkt kardinal Beran har inntatt, må vel også nevnes at Paul VI selv i siste uke av januar uttalte seg på samme måte: — Vi forstår og sympatiserer med de unge i Øst-Europa som brenner seg selv til døde for frihetens sak, men vi kan ikke la deres handlemåte gå upåttalt hen. Vi kan ikke godkjenne den tragiske form deres protest har tatt . . .

I en hektisk middagsavisredaksjon blir det av og til misforståelser og feil mens spaltene fylles på kortest mulig tid. Men noe av dette kan unngås med en smule god vilje.

Det er ikke det minste lystig å sitte igjen med en følelse av at Scorpio mangler en slik fin egenskap når det gjelder den katolske kirke.

NORD-IRLAND

■ Kirken er forøvrig udmerket stoff i norske aviser når vi strides om fødselskontroll. Da har man nesten på følelsen av at vi godtas som mennesker. Men når et katolsk mindretall utsettes for en hardhendt og ondsinnet diskriminering i Nord-Irland, er vi ikke fullt så interessante. En god venn, ikke-katolikk, pekte forleden på hva som ville ha skjedd hvis denne brutale religionskrig hadde blitt ført mot et protestantisk mindretall: en rekke norske aviser hadde sikkert flysendt medarbeidere og fotografer til Belfast for å skildre begivenhetene. Med noen hederlige unntagelser nøyer man seg slik tingene forholder seg med telegrambyråstoff.

Mange protestantiske venner vil sikkert være enig i at dette ikke tyder på at enheten er så nær som man kunne ønske seg. Vi sier ikke at det er en bevisst handling, absolutt ikke. Men bevisstløs er den.

Broder Andreas.

NYE REGLER FOR ORDNE

Kongregasjonen for ordenslivet og sekularinstituttene har fastsatt en serie nye regler som bl. a. tar sikte på en nøyere prøvning av ordensskallet. De som vil slutte seg til en orden skal få anledning til også å leve utenfor ordenshusene for gradvis å oppnå en tilpasning av det religiøse liv til dagens verden, og det foreslås at de skal ha anledning til å erstatte de tradisjonelle løfter om fattigdom, kyskhed og lydighet med en mindre bindende erklæring inntil de er sikre på sitt kall.

LESERNE SKRIVER:

SKAL/SKAL-IKKE —

Herr redaktør.

St. Olav nr. 1 1969 er mottatt med giroblankett, og også i år sitter jeg og veier for og imot. Skal jeg fortsatt betale for og motta et blad jeg ikke liker eller skal det kuttes ut. Det er mer enn nok man skal og må lese og ting uten interesse går daglig i papirkurven.

Selv om vårt katolske tidsskrift beherskes av «EN KLOVN», så kan det vel ikke være nødvendig å gjøre bladet til et sirkus med radikalt tilsnitt. Jeg sier radikal, og jeg vil gjerne plasseres i båsen konservativ.

De ting man venter og ønsker å se kommentert i St. Olav, glimrer som regel med sitt fravær. Jeg har f. eks. siden november i fjor spent ventet på en ansvarlig kommentar til pater Thorns artikkel i Morgenbladet 6. 11. 1968. Skal den av alle kirkens menn bli stående helt uimotsagt?

Hva er det så vi får hver 14. dag:

Først denne sutrende klovn som alltid blir forfulgt av en eldre ortodoks dame og så disse dominerende dominikanere med sine geskjeftige kirkeradikale påstander.

Hvorfor skal vi belemres med filmkritikk i St. Olav? Hvis pater Rieber-Mohn er så interessert i kino, så får han sikkert spalteplass i dagspressen, den leses også av katolikker. Hvorfor skal artikler av typen «Affæren Iso-lotto» taes inn uten andre motforestillinger enn positiv redaksjonell kommentar?

Hvorfor er i det hele tatt St. Olav slik det er, jeg tror vi er mange som gjerne skulle ha en Kirkens ansvarlige kommentar til dette.

I mellomtiden blir det vel til at man betaler sin kontingent, (vi er jo så få osv.) ser tiden an og lar bladet stort sett på i papirkurven.

Knut Eggen,
Larvik.

PAVE PAULS BØNN OM FRED

*H*erre, fredens Gud
som i din godhet
har skapt mennesket
og gitt det plass
nær deg.
Vi lovpriser deg og
vi takker deg fordi du
sendte din elskede Sønn,
Jesus til oss. For at du,
i påskens mysterium, gjorde
ham til en frelser, kilden til
all fred, den som skaper
virkelig fellesskap.

Vi takker deg for de ønsker,
de anstrengelser og resultater
som fredens ånd har inspirert
i våre dager. Det som kan
erstatte hat med kjærlighet,
mistro og fryktsomhet med forståelse,
likegyldighet med omtanke for
andre. Åpne våre hjerter
enda mer for våre brodres nød
slik at vi bedre kan bygge
en sann fred.

Husk, barmhjertighetens far,
husk på alle som plages,
som lider og dør i arbeidet
for en mer menneskelig og
broderlig verden. Måtte ditt rike
komme til mennesker av alle raser
og alle tungemål. Ditt rike av
rettferdighet, av fred og av
kjærlighet. Og måtte jorden bli fylt
av din herlighet. Amen.

LITTERATUR:

«OVER OSS ER HIMMELEN»

Jon Johnson: *Over oss er himmelen.* Forlaget Land og Kirke. 1968.

Denne boken av avdøde sogneprest Jon Johnson, «Over oss er himmelen», inneholder korte betraktninger som gir oss del i forfatterens tanker og erfaringer gjennom 40 års preste-tjeneste. Denne boken fortjener den varmeste anbefaling. Her taler et klokt og vidsynt menneske og en helhjertet kristen om alle sider av menneskets lodd og det kristne kall. Dette er kristen forkynnelse av usedvanlig rikdom og spennvidde. Her kastes lys over vesentlige sider av menneskelivet på en måte som virker uhyre berikende. Ikke på lenge har jeg lest en

bok som på samme tid er så festlig og humorfylt, og så dypt alvorlig. Jeg ønsker intet mindre enn at denne bok må bli folkelesning. Hvis det norske folk tilegnet seg en kristendom som den Jon Johnson her forkynner, da ville det bli et sunt og lykkelig folk. Dette er sterke ord, men som denne bok gir full dekning for.

Jeg anbefaler forlaget å sette igang en annonse-kampanje for denne verdifulle bok; det vil ikke bare lønne seg økonomisk, men det vil formidle åndsverdier som vi i vår samtids-situasjon ikke har råd til å unnvære. Til slutt en takk til fru Alhed Johnson for at hun har samlet og utgitt disse taler og artikler av hennes mann.

Finn D. Thorn.

HALDEN

Fra fredag 28. februar til og med lørdag 15. mars holder Birgittaforeningen i Halden håndarbeidsbasar. Om hverdagene er det åpent fra klokken 9 til 20, søndag 9. mars er det ekstra åpen dag for alle interesserte utenfor Halden.

KIRKEN OG ARBEIDERBEVEGELSEN

Vi tillater oss å gjengi «Vår Kirke»s (utgitt av Oslo Indremisjon) lederartikkel nylig om sosial rettferdighet. Bladets redaktør er Ove Hestvold.

«Det varte lenge før kirken innså at dens negative holdning til arbeiderbevegelsen har vært umoralsk, ukristelig og dessuten skjebnesvanger for hele arbeiderklassens forhold til kirke og kristendom. Når man endelig har innsett denne feil, og sene, men velmente beklagelser er utstedt, har man gjort famlende forsøk på å skape et bedret forhold til arbeiderne. Dette kan resultere i øket kontakt med en stor, kirkefremmed gruppe og større nyanser i det hittil middelklasseborgerlige menighetsliv. Men om dette oppnås, har kirken likevel ikke gjort det godt igjen. Den viktigste oppgave står tilbake, den å unngå at fortidens feil skal gjentas, og skal denne oppgaven lykkes, må man spørre etter kjernen i fortidens feil. Den ligger på det sosiale plan og kan bare innses i troen på at Inkarnasjonen innebærer Guds solidarisering med de svake i verden og en oppfordring til alle kristne om å gjøre likeså.

Nå manglet ikke kirkens mektige menn i arbeiderbevegelsens ungdomsår hverken medlidenhet eller barmhjertighet, og meget ble gjort for å hjelpe lidende mennesker, men evne eller vilje til å gripe ondet ved roten manglet de, og de våget eller maktet ikke en kritikk av de samfunnsforhold som gjorde den sosiale urett mulig, ja de motsatte seg endog dem som øvet kritikk og tilstrebet forandring.

Men i dag er den sosiale rettferdighet i Norge så stor at vi kan tale om et velferdssamfunn. Riktignok har man lett for å bagatellisere de økonomiske vanskeligheter som ennå eksisterer i store grupper av vårt folk, men sannsynligvis legges også disse snart inn under den «sosiale utviklings» store vinger.

Hvis så skjer, og det gjør det gjerne i vårt effektive industrisamfunn, hva så med kirkens kamp for sosial rettferdighet? Så ofte er det gjentatt at det nesten lyder som en platthet å si at kampen nå må føres over på det internasjonale plan. Og skal man her lære av fortiden, må man huske at det diakonale arbeide alene ikke brakte problemene til opphør. Det er først

gjort gjennom en ommøblering av godene, gjennom trygder og skatter og gjennom en gradvis innskrenkning i storfinansens økonomiske frihet. Derfor må en tilsvarende politikk tilstrebes ved siden av vår tids humanitære hjelpearbeide, og kirken må være med på å øve den nødvendige kritikk mot mennesker og systemer som bidrar til å fastholde den internasjonale urett.

Men skal dette kunne skje, må vårt eget samfunn la et annet menneskesyn komme til uttrykk i den økonomiske politikk. Den liberalistiske modell — selv i vår moderate utgave — har bare oppnådd «effektivitet» på bekostning av menneskelige verdier. Det er ikke lenger spørsmål om hva mennesker trenger, og især ikke hva trengende mennesker trenger. Det enkelte menneskes åndelige utvikling er satt til side av hensyn til en produk-

sjonsøkning av unyttige luksusartikler.

Det er en nødvendig forutsetning for snarlig global rettferdighet — og for en humanisering av vårt strøm-linjeformede profittsamfunn — at kirken protesterer mot misbruk og feil-

LITTERATUR:

HØYDEPUNKTER

Denne boken (150 sider, Cappelen 1969) ble skrevet for et svensk publikum i anledning av den store norske kunstutstillingen i Stockholm i fjor. Men den har sannelig sin misjon i vårt eget land også. Den er morsom å lese, ikke bare fordi den fører oss inn på kjente og kjære stier, men fordi den gjør oss oppmerksom på mangt og meget vi nok har lagt merke til, men aldri sett.

Seks forfattere, alle fagfolk på sine områder, er guider.

Man burde starte med Leif Østbys lett tilgjengelige essay om Erik Werenskiold. Han viser oss ikke bare hvor mesterlige eventyrtegningene er, men også hvor krevende forarbeidet til disse «enkle» saker ofte er. Hans kommentar til illustrasjonene av «Herremannsbruden» er virkelig morsom lesning.

Den samme forfatter lar J. C. Dahl berette om sin store Norgesreise. Hvis det skulle være noen som er litt lei av J. C. Dahl, må han bare lese En kunstner møter sitt land. De som er så heldige å bo på Vestlandet vil glad kjenne seg igjen på steder som J. C. Dahl måtte «oppdage»: Måbødalen, Stalheim, Fortun.

Det gjelder særlig Alf Rolfsen og Pål Hougén at de hjelper en til å se. Den første stanser opp foran Urnes stavkirke og viser oss på dette norske sted i vårt vidstrakte land at det virkelig går en linje fra det skønne dyr på Urnes-portalen til for eksempel Picassos meget uskjønne kvinner og menn. Det er litt av et sjokk å høre det, men nyttig viten.

STØTT ST. OLAV

GI ET ARSABONNEMENT (kr. 25)
TIL EN VENNINNE ELLER VENN

disponering av verdens begrensede ressurser.

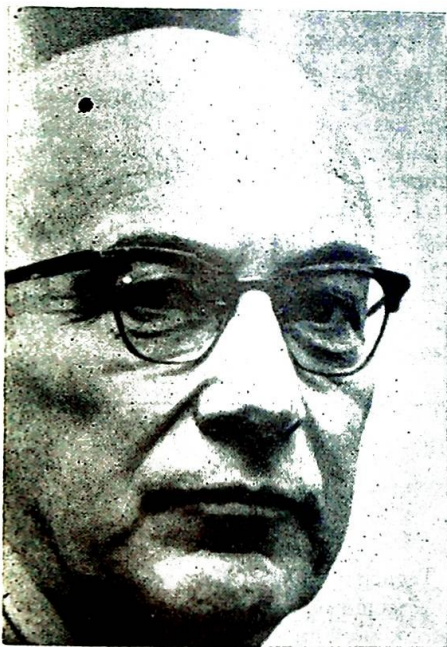
Dersom dette gjøres, har man samtidig besvart spørsmålet om kirkens forhold til arbeiderbevegelsen. Kirkens sosiale oppgave er å finne frem til de svake i samfunnet, hvem det enn er, for Gud er — med Birgitta Trotsigs ord — de «nederstas Gud».

I NORSK KUNST

FORSLAG OM FELLESORDNING

Pål Hougen tar oss med til Munch-museet og gir noen kodeord vi trenger for å gå inn i Munchs ofe vanskelige og dystre verden. Dette bidrag har gitt meg mest, muligens fordi jeg her visste minst. Han tyder blant annet et rystende bilde — det tomme kors. Essayet lærer en å forstå noe av kunstnerkallet.

Det avsnittet jeg personlig hadde ventet mest av: de malte antemensaler i Norge har ikke svart helt til mine forventninger. Magister

Blindheim vet alt som i dag er å vite om sitt emne. Men det er aldri lett for en fagmann å skrive for den gemene hop. Navn som Matteus Parisiensis og Chronica Minora (Cambridge) er for magisteren navn på omgangsvenner, men for oss fullstendig fremmede. Det en ofte merker i fagpublikasjoner om kunsthistoriske emner er at forfatteren selv ikke lever i den verden som skapte kirkekunsten. Det er et fag, ikke selve livet. Men dette vil ikke si at magister Blindheim ikke skulle være en helt utmerket tolker av våre prektige alterbilder.

Jeg pleier å sette en strek i marginen i mine bøker når jeg finner noe nytt og interessant. I mitt eksemplar av «Høydepunkter i norsk kunst» står det nå en mengde slik streker og få spørsmålsteegn.

G. G.

Herr redaktør.

Vedlagt følger et brev som ungdomsassistenterne sender til menighetsrådene i Stor-Oslo. Da tre av oss med det første kommer til å gå ut av det aktive ungdomsarbeidet, er det viktig å finne noen som kan ta vår plass ved siden av den ene som blir igjen. Derfor ber vi om å få benytte bladet St. Olav som forum for å nå flere med vårt spørsmål:

«Vi kan ikke tro at det ikke skulle være noen her i Oslo som kunne tenke seg å gå inn i det arbeidet vi har hatt så stor glede av å drive med — og på samme betingelser som vi har gjort det, nemlig på frivillig basis og for sakens egen skyld.

Det er ikke noe martyrium og et offer å arbeide sammen med unge mennesker. Vi tilbyr dere å overta der vi med beklagelse må si stopp, det er det riktige forhold.

Rundt i Oslo finnes det sikkert ungdomsinteresserte folk som kan tenke seg i hjelpe oss, hvis de bare blir spurt. Kan vi ikke nå dere på annen måte, så la oss spørre her:

Vil du gå inn i ungdomsarbeidet?

Kan du tenke deg å hjelpe oss? Ring, skriv eller kom innom en av oss. Vi står til tjeneste med alle opplysninger om det som er i sving i dag. Alle står vi ansvarlige for ungdommens vekst i Kirken. Du som kan avse tid og krefter, du kan ikke fraskrive deg det ansvaret.»

BREVET

I brevet til menighetsrådene i St. Olav, St. Hallvard og Mariakirken på Stabekk skriver fire nåværende ungdomsledere bl. a.:

«I disse tre årene (66—69) er ungdomsarbeidet blitt ledet etter det prinsipp at de unge skal føle seg hjemme i et ungdomsmiljø der Kirken er det sentrale. For å samle de unge blir det benyttet hobbygrupper, fester i forbindelse med Kirkens høytider, retretter til adventstiden og til påske samt ungdomsmesser. Alle disse arrangementene har hatt god tilslutning. Weekends har vi sjelden hatt fordi det har vært vanskelig å få leiet et dertil egnet sted. Vi ser derfor frem til den dag Mariaholm står ferdig til å brukes.»

«Den manglende lederrekrutteringen har hele tiden vært et stort problem. De utnevnte ungdomsassistenterne bandt seg til arbeidet for et år. Men på grunn av vanskelighetene med å finne noen til å overta, er de samme ungdomsassistenter fremdeles i arbeide.»

«Ungdomsassistenterne primæroppgave var å få etablert et ungdomsarbeide der de unge selv skulle overta etter hvert. Dermed skulle ungdomsassistenterne kun være rådgivere for de unge. Dette har ikke lyktes før nå — og da kun til en viss grad. Situasjonen er nemlig den at de unge ikke tør påta seg det ansvaret som automatisk følger med en lederstilling.»

«Situasjonen for ungdomsarbeidet i Oslo er følgende:

Søster Ingrid Marie O. P. må trekke seg ut av ungdomsarbeidet i løpet av våren. Anne-Lise og Dag Resser flytter til Arendal i slutten av mars måned.»

«Dermed blir ungdomsarbeidet stående med en ungdomsassistent, søster Marie Kristin som ved siden av sitt arbeide ved Sykepleieskolen og på hospitalet også skal opp til eksamen til våren.»

«I løpet av det siste året har vi lett med lys og lykte etter unge og eldre katolikker som er villige til å gå aktivt inn i ungdomsarbeidet. Vi har fått tak i noen unge, men de har trukket seg ut igjen på grunn av studier, militærtjeneste, for stort arbeidspress eller fordi de har mistet interessen. Vi har kontaktet Studentlaget, med negativt resultat, de sliter selv med det samme problem.»

«Ungdomsarbeidet blir ledet ved frivillig hjelp. Ungdomsassistenterne er ikke lønnet, noe som nok er en medvirkende årsak til at ingen vil overta arbeidet. De fleste benytter seg av sin fritid til å skaffe seg ekstraintekter, naturlig nok.»

«Vi er fullt klar over at menighetsrådene har et enormt arbeidspress med alle de praktiske og økonomiske oppgaver som er i et sogn. Det er ikke med lett hjerte vi belemrer menighetsrådene med ledervanskelighetene i vårt ungdomsarbeide. Men vi ser ingen annen utvei enn å henvende oss til dere i håp om at dere kan finne unge og/eller eldre katolikker som er villige til å lede ungdomsarbeidet i Oslo og omegn.»

«Det mest økonomiske er uten tvil

(Forts. neste side)

«Bær hverandres byrder», Gal. 6, 2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

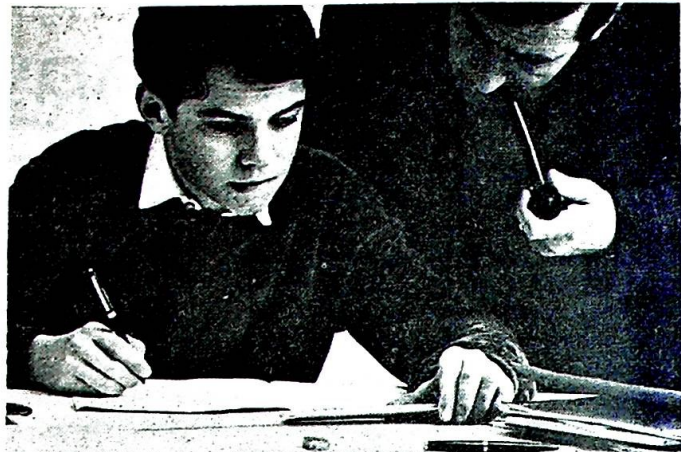
St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Tromsø
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	} Trondheim
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Hønefoss
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	
St. Mikals Prestegård	} Lillestrøm
St. Theresia Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	} Tønsberg
St. Magnus Kirke	
St. Magnus prestg.	
St. Elisabeths Hosp.	
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke, Bispegården	
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinikk	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

UNGDOMS- ABBEIDET

(Forts. fra
forrige side.)

rekruttering av frivillige, ulønnete ungdomsledere. Erfaring har lært oss at en slik løsning byr på vanskeligheter i dag. Av Oslos ungdomsorganisasjoner blir 90 prosent ledet av en eller flere lønnete sekretærer.»

«Vårt forslag blir dermed at de tre katolske menighetene i Oslo og vestlige omegn går sammen om å ansette og lønne en ungdomssekretær hvis oppgave det blir

å lede alt ungdomsarbeide i dette området.»

Henvendelsen slutter bl. a. med disse ord:

«Vi anser et aktivt ungdomsarbeide som livsviktig for Kirken. Dagens unge katolikker er morgendagens vokene kirkelemmer. — Ungdomsarbeidet funksjonerer i dag relativt bra. Det ville være en tragedie om dette arbeidet skulle gå til grunne fordi man ikke finner ledere.»

Brevet er undertegnet av sr. Marie Kristin, sr. Ingrid Marie, Anne-Lise og Dag Resser.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83
Kontortid 11—13

Alle dager unntatt lørdag

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 26

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs
Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

KATOLSK INFORMASJON

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

RYAN

Tegneren Ryan har en tegning i siste nummer av Catholic Herald: En katolsk prest ligger på psykologens sofa, to bekymrede leger står over ham. Den ene hvisker til den andre: «Usunn fyr, usikker og på villspor. Har ingen interesse i «kristent engasjement» eller i Vietnam. Foretrekker sølibat ... sier at han bare ønsker å få be og feire messe.»

VED ST. PAUL SKOLE

i Bergen blir oppsigelig lærerpost ledig fra 1. juli 1969. Mulighet for deltidspost.

Lønn etter riksregulativet. Søknader med attester (også legeattest) sendes

St. Paul Skole,
Nygardsgt. 114a,
5000 Bergen.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 5. mars: Messe i St. Olavs kirke kl. 19.

Deretter selskapielig samvær i foreningslokalet.

Alle interesserte damer er velkomne.

VÅRSEMESTER:

KATOLSK TRO

KATOLSK ORIENTERING
har lagt opp fem *fredagsmøter* i vårsemesteret, for ikke-katolikker som gjerne vil informeres om sider ved den katolske tro. Møtene finner sted kl. 20 i Dominikanernes Kloster, Neberggaten 15, og det er fri adgang for alle interesserte. Den 21. februar taler pater Finn Thorn om «Den katolske kirke og bevegelsen mot kristen enhet», den 28. februar Nils Heyerdahl om «Den katolske kirke og samvitighetsfriheten», den 7. mars pater Albert Raulin om «Den kristne moral — aktuell i dag?», den 14. mars pater Thoralf Norheim om «Den katolske kirke og den liturgiske fornyelse» og den 21. mars pater Hallvard Rieber-Mohn om «Den katolske kirke i oppbrudd».

KATOLSK FORUM

har likeledes lagt opp fem aftener dette semester, som vanlig *tirsdagene kl. 20*, i St. Dominikus Kirke, Neberggaten 15 (trikk Majorstua — Undergrunden til Valkyrieplass). Også her er det fri adgang for alle interesserte.

Serien åpner tirsdag 25. februar, da pater Finn Thorn taler om «Miraklene

i Det nye Testamente». Den 4. mars kommer forskningsstipendiat Erik Gunnes, og taler på bakgrunn av sin nye NT-oversettelse om «Kan Bibelen oversettes?» Tirsdag 11. mars vil pater Albert Raulin ta opp problemet «Kan lydighetsnektelse være en borgerplikt?» — et spørsmål som har vært livlig diskutert blant annet i forbindelse med den politiske militærnektelse. Tirsdag 18. mars taler pater H. Rieber-Mohn om «Informasjon og propaganda — hva er hva?», og kommer blant annet inn på det kristne ansvar for og overfor massemediene i vår tid. Semesteret avsluttes den 25. mars med en kirkekonsert i St. Dominikus kirke, under ledelse av organisten pater Thoralf Norheim. De medvirkende og det nærmere program vil bli kunngjort senere.

SPANIA

Mgr. Enrique Taranon, erkebiskop av Oviedo, er utnevnt til erkebiskop av Toledo og primas i kirken i Spania. Han etterfølger kardinal Pla y Deniel som døde i fjor sommer, 91 år gammel.

OM «DET PENE-»

For nogle år siden gjorde en tysk jesuiterpater sig sælsomt bemærket i Vest-Tyskland ved at samle ungdom i brede skarer omkring sig i kraft af sine tale-gaver. De flokkedes som sild i tønne i hans kirke og til de møder, han arrangerede, og det var ikke fordi han lagde fingrene imellem, men først og fremmest fordi han oversatte skriftens ord til aldeles kontant nu-tysk, endda af barskeste slags. I øjeblikket husker jeg i særdeleshed hans omskrivning af det fjerde bud: du skal ære dine forældre.

— Du må ikke slå din mor i ansigtet! sagde han.

En mand, som henvendte sig til de bredeste masser for at fortælle dem den tidløse sandhed, at du skal elske din næste, og han ulejlige dem ikke med pænheder. Han sagde det hele, som det var — i deres forestillingsverden, og han var, ganske som sin herre og mester, til megen forargelse, men *folket* fulgte ham i skarer igennem stenørkenen.

Gad vidst, hvad der blev af ham, siden man ikke har hørt om ham i mellemtiden. Jeg nærer en stille frygt for, at man har givet ham mundkurv på og prøvet at gøre ham PÆN.

Jeg tænker også på, hvordan de samme guddommelige ord ville lyde på dansk, hvis nogen skulle have held til at få, lad os sige teenagere af 1969 til at studse og lytte. Men jeg tør næsten ikke tænke tanken til ende, for det ville blive simpel tale, og kultiverede forældre ville temmelig sikkert betakke sig for at lægge børn til sådan behandling: «Er jeg min broders vogter?» siger en eller anden selvglad størrelse et sted i Bibelen. Helt kontant oversat ville det — udsat for det publikum, som har allermest brug for det — lyde: «Jensen ved siden af rager

(Forts. n. side)

Det er hygge i en
pakke Tiedemanns Gul
—fordi den smaker så godt!

«Demokrati
er
diskusjon» -
Se dagens
leder-
artikkel.

NORSK HØYMESS

av pater Thoralf Norheim
er nu kommet i nytt opplag, og
fåes ved henvendelse til

Dominikanerne,
Neberggt. 15, Oslo 3.

Pris:

Orgelakkompagnement kr. 5.00.
Sanghefter for kor og menighet
kr. 2,50 pr. stk.

30-302-64

(Forts. fra forrige side)

«mig langsomt!» Ja, ikke sandt, og det KAN man ikke. Det kan man ikke komme af sted med i et højloftet kirkerum med alter og orgel og højtid. Så man går pænt udenom — et sted hen, hvor man taler deres sprog og tænker i deres baner, som gjennomgående ikke er sarte.

Hele hverdagsproget har forgrovet sig i den sidste menneskealder, hvordan skulle det være gået anderledes efter to forrående verdenskrige med alt tilbehør af menneskejagt og forkulelse? Kan det blive ved at gå, at Kirken er lige PÆN?

Mette.

ikke sikre på om vi forstår redaktørens svar. Feilen er kanskje på vår side, men vi synes ikke at spørsmålet om å definere en fri katolsk presse er noe «gårsdagens problem». Man må tilgi katolikker som alltid har vært vant til å betrakte bladet som Kirkens offisielle talerør at de bevisst eller ubevisst fortsatt søker etter Kirkens røst i spaltene. En fri katolsk presse er heller ikke bare et etableringsspørsmål — bevisste katolikker vil også alltid være levende opptatt av hvordan friheten blir benyttet.

Vi tar visst alle med takk imot tilbudet om «kontakt med og forståelse av det som foregår i den katolske verdenskirke nå». Men siden det altså ikke er Kirkens autoritet som taler — bare en liten gruppe mennesker — må vi ha rett til å dele pressefriheten med disse til å delta i en meningsfylt katolsk tankeutveksling.

Dette kan redaktøren umulig være uenig med oss i? Men er det ikke dette Barras «bestemmelser» redaktørens (ord) dreier seg om —?

Med vennlig hilsen

Berit og Helge Müller.

LESERNE SKRIVER

«FRI PRESSE»

Herr redaktør.

I anledning Odd Barras innlegg i nummer tre, og redaktørens svar i samme nummer, vil vi gjerne få lov å bemerke:

Vi kan ikke skjønne at Barras spørsmål lider av uklarhet. De er saklige, nøkterne og krystallklare. Derimot er vi

HALDEN

F. JØRGENSEN

Aut. rørligger - Rørhandel

Tlf. 1844

OTTO E. ANONSEN

BLIKKENSLAGERMESTER

Ventilasjon og Bygningsarbeid

Tlf. 3439

Karl Knap ^{1/2}

Tlf. 2710

Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning

Linoleum

BERGEN

^{1/2} Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

Echtes Farvehandel

NYGÅRDSGT. 19

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Solheimgt. 25

Tlf. 99 016

Bergen

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

VESTA • HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

FLYGEL - PIANO ORGELFABRIKK

Jacob Knudsen

Dan Hansensgt. 9

John M.
BENZON
A/S

En gros - Telefon 10 106

SKAL DE BYGGE,

og henvend Dem

til oss om glassarbeidet.

DIDR. ANDERSEN & SØN A/S

Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090

EN KLOVN

Jo, det har vært to kalde uker, det var vel derfor vi ble så glade over vårt tegn-brevet fra Anne-Lise Resser. Men denne skrivelsen fra ekteparet Müller er også interessant. Bevisst eller ubevisst søker katolikker etter Kirkens røst i St. Olavs spalter, skriver de.

Og vi forstår hentydningen: man tror ikke man hører den lenger, man blir skuffet.

Hva er nå dette vi kaller Kirkens røst? Vel, det er klart at Kirkens røst høres klart og tydelig når læremyndigheten minner oss om troens sannheter, selve det grunnlag Gud har gitt oss. Men det er også noe mer enn det: I eldre tider forsøkte man ved hjelp av disse trossannheter å gi sikre svar på alt mulig — vi har oppdaget anno 1969 at Kirken i virkeligheten ikke har ett sett med slike svar.

Kirkens røst er nå også min og din stemme. Det betyr forskjellige ut-

trykksformer og vurderinger. Vi er for- enet i Kirkens credo og i sakramentet, men vi har ikke lenger krystallklare de- finisjoner å holde oss til i enhver annen sak. Vi har blitt medansvarlige for å finne noen av svarene til og med. Og det har vært en skakende, men til syvende og sist befriende opplevelse for mange av oss.

I lille St. Olav høres Kirkens røst frem- deles, men mer mangartede enn i tidli- gere tider.

Tilgi oss bare hvis rosten av og til blir hes.

OSLO

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgate 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlervarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT

«An-Magritt»

«Skouens «An-Magritt» innfridde forventninger», skrev en middagsavis etter premieren. Ja — forventningene til Arne Skouen. Det vil si at en ventet grundig, profesjonelt arbeide, hederlig teknisk kvalitet, men heller ikke mer. Hans noe trauste labb fornekter seg heller ikke her — trygg i naturfotos og bildekomposisjon, merkelig tung og tafatt når det gjelder personinstruksjon av norske (teater!-) skuespillere foran film-kameraets fintmerkende røntgen. Det er et prektig stoff Arne Skouen har fått i hende i og med at han ble betrodd Johan Falkbergets Røros-romaner om fattigmennesket An-Magritt, en kvinne med vårt sinn og kjempekrefter. Livet i Bergstaden under Enevoldstiden, da Norge var et U-land og en vanstyrt og føyelig forsømt provins i det dansk-norske rike, danner en egenartet og fengslende ramme om menneskeskjebner Falkberget visste å gi liv. Arne Skouen har hatt to trumf-ess på sin regissørhånd: Først og fremst Liv Ullmann i titelrollen, uhyre krevende som den er. Etter hennes innsats i Ingmar Bergmans «Skammen» («St. Olav» nr. 24, 1968) er Liv Ullmann i den internasjonale filmpresse blitt omtalt som en kommende verdensstjerne av format. Hun bærer også

«An-Magritt» storartet. De brå kastene i dette naturbarnets sinn, mellom ømhetslengselen og kampmotet, når det vesle van- og fjernstyrte samfunnet trues av hungersnøden, er menneskelighet av edelt og ekte merke. An-Magritt, «lausongen» som bragte presten en nyfanget rype, og ba så tynt om å bli bokført i kirken og livet, som sloss med umenneskelige levevilkår, som vekker det sultne bergfolket til handling og protest og mister sitt livs kjærlighet «konst-knekten» Johannes, som knapt fortjener et praktmenneske som henne — Liv Ullmann skaper en hel og sterk skikkelse ut av sin rolle.

Skouens andre trumf-ess er fotografen Sven Nykvist. Han vet lykkelig meget om hva en linse kan oppfatte, når bare forarbeidet er godt, og han har hatt øynene med seg og sett mulighetene i det egenartede miljøet. Sven Nykvist skal

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontigent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

norsk film ta vare på, og gi de store oppgaver når tiden kommer.

Den er ennå ikke kommet, om vi ubestikkelig skal legge kontinentale mål på norsk filmproduksjon. For «An-Magritt» er bare — til tross for et fortryllet jubelkor på kritiker-hold — en betinget og relativ suksess. Hva er det da som svikter? La oss kalle det den halv-intelligente over-forklaring, den litt tungnemme tydelighet i filmfortellingen. Norske filmfolk har etter hvert lært seg håndgrepene, teknikken — også Arne Skouen har vært i uavbrutt vekst hva det angår. Men et tabu står urokket: Skrekken for antydningens kunst og den nærgående sjelskildring som et filmkamera kan fange inn i et par øyne eller den nesten umerkelige trekningen ved en munnvik, i stort plan og på noen få, beklippede sekunder. Norsk Film underverderer jevnt og trutt den billedforståelse som et norsk film-publikum for-

lengst er fortrolig med. Den satses maksimalt på det rent visuelt anskueliggjorte, den forklarer og understreker så en inntil kjedsomhet vet hva som følger i hele sekvensen, selvfølgelig, tungt og troverdig. Her må forkortes, heller for mye enn for lite — det skaper blant annet undring, hvilket ikke er å forakte. Man får én gang våge å blåse galleriets antatte tungnemhet en lang marsj — kanskje sitter der ingen overhodet. Den korte menneskeforståelse, det altfor vage forhold til menneskeansiktets, lysets og stillhetens (rytmens!) mysterier, savnet av alt dette som i ekte filmkunst er bevisst, jernhardt beregnet poesi og atmosfære, tynger også våre mest rutinerte filmfolk som en dødvekt. Premissene for det helt gode foreligger simpelthen ikke.

Tilbake blir en farverik og underholdende miljøskildring fra et merkelig barskt kapittel i vårt folks liv.

brm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Bitten Sand, Gunnar Magnus og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.